

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Białymstoku

LBI.411.003.01.2021

00250022

Pani
Anna Wasilewska
Uniwersytecki Dziecięcy Szpital Kliniczny
im. Ludwika Zamenhofs w Białymstoku
ul. Jerzego Waszyngtona 17, 15-274 Białystok

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

D/21/507 „Realizacja poleceń Ministra Zdrowia w sprawie dodatkowych świadczeń pieniężnych przyznawanych w związku z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19”

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Uniwersyteckim Dziecięcym Szpitalu Klinicznym im. Ludwika Zamenhafa w Białymstoku, ul. Jerzego Waszyngtona 17 ¹ , 15-274 Białystok
Kierownik jednostki kontrolowanej	Anna Maria Wasilewska od 20 marca 2017 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Przyznawanie przez kierownika uprawnionego podmiotu leczniczego dodatkowych świadczeń pieniężnych w związku z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, na podstawie poleceń Ministra Zdrowia.
Okres objęty kontrolą	Lata 2020–2021 (do 30 września), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed lub po tym okresie
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontroler	Władysław Radgowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/158/2021 z 18 listopada 2021 r. (akta kontroli str. 1-2)

¹ W dalszej treści „UDSK” lub „Szpital”.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623. Ustawa zwana dalej: „ustawą o NIK”.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Szpital realizował umowy zawarte z Podlaskim Oddziałem Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia⁴, na mocy których wypłacał dodatkowe świadczenia pieniężne osobom wykonującym zawód medyczny⁵ a w późniejszym okresie – jednorazowe świadczenia dla personelu niemedycznego. Od listopada 2020 r. do końca września 2021 r. w Szpitalu hospitalizowano 445 pacjentów z podejrzeniem/zakażeniem wirusem SARS-CoV-2. W związku z tym Szpital wnioskował do POW NFZ i otrzymał 18.655,6 tys. zł na wypłatę dodatkowych świadczeń dla 2.340 osób z personelu medycznego i 515,0 tys. zł dla 103 osób z personelu niemedycznego na wypłatę jednorazowego świadczenia (po 5,0 tys. zł na osobę). Opieką personelu medycznego objęto miesięcznie od czterech do 91 pacjentów z potwierdzonym zakażeniem SARS-CoV-2. Szczegółowa analiza przyznawania dodatkowych świadczeń personelowi medycznemu wykazała m.in., że dodatki covidowe przyznano za udzielanie świadczeń zdrowotnych pacjentom leczonym w klinikach, których Szpital nie zgłosił do POW NFZ jako miejsca leczenia pacjentów zakażonych COVID-19⁶ (łóżka covidowe). W klinikach tych w tym czasie hospitalizowano również pacjentów zakażonych SARS-CoV-2. Spośród 40 analizowanych osób personelu medycznego, 30 otrzymało dodatkowe świadczenie za udzielanie świadczeń zdrowotnych w bezpośrednim kontakcie z jednym pacjentem z potwierdzonym zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 w miesiącu, w tym 13 za jednorazową czynność wykonaną w trakcie miesiąca przy jednym pacjencie zakażonym SARS-CoV-2 (wysokość przyznanych dodatków wyniosła miesięcznie od 5,1 tys. zł do 15,0 tys. zł na osobę). Dyrektor przyznał dodatkowe świadczenia pieniężne 24 osobom z personelu medycznego uczestniczącemu w udzielaniu świadczeń zdrowotnych pacjentom zakażonym wirusem SARS-CoV-2 leczonym w klinikach „necovidowych”, na łączną kwotę 282,3 tys. zł w objętej badaniem próbie personelu medycznego w analizowanych miesiącach. Działania Dyrektora odpowiadały zasadom realizacji polecenia Ministra Zdrowia z 4 września 2020 r. (ze zm.) określonym przez Ministerstwo Zdrowia w „Materiale dla Członków Trójstronnego Zespołu ds. Ochrony Zdrowia”⁷ z 9 grudnia 2020 r. Stwierdzone w toku kontroli NIK nieprawidłowości polegały na:

- niewłaściwym pomniejszaniu kwoty dodatku covidowego personelowi medycznemu zatrudnionemu na podstawie umowy o pracę, który w danym okresie miał absencje,
- przyznaniu jednej osobie jednorazowego świadczenia dodatkowego, choć nie spełniała ona warunków określonych w umowie zawartej z POW NFZ.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Przyznawanie przez kierownika uprawnionego podmiotu leczniczego dodatkowych świadczeń pieniężnych w związku z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, na podstawie poleceń Ministra Zdrowia

1. Organizacja udzielania świadczeń zdrowotnych pacjentom z podejrzeniem i / lub zakażeniem SARS-CoV-2

Opis stanu faktycznego

1.1. Od 1 listopada 2020 r. do 30 września 2021 r., zgodnie z wykazem dotyczącym podmiotów udzielających świadczeń opieki zdrowotnej wykonywanych w związku

³ Najwyższa Izba Kontroli formuluje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej „POW NFZ”.

⁵ Świadczenie zwane dalej także „dodatkiem covidowym”.

⁶ Analizą objęto świadczenia przyznane w listopadzie i grudniu 2020 r., styczniu i maju 2021 r. Dodatkowe świadczenia za udzielanie świadczeń zdrowotnych w klinikach niezgłoszonych do POW NFZ przyznano za listopad i grudzień 2020 r. oraz za maj 2021 r.

⁷ Pismo znak DSW.682.38.2020.PJ z 9 grudnia 2020 r.

z przeciwdziałaniem COVID-19⁸, decyzjami Wojewody Szpital został zobowiązany do zapewnienia udzielania świadczeń zdrowotnych w ramach:

- II poziomu zabezpieczenia covidowego⁹ – od 26 października 2020 r. do 30 września 2021 r.¹⁰ (w zależności od okresu obowiązywania UDSK zgłosił łóżka covidowe w pięciu – 11 klinikach),
- III poziomu zabezpieczenia covidowego¹¹ – na mocy decyzji podjętych w terminach wskazanych przy II poziomie zabezpieczenia (stacja dializ).

Szpital został zobowiązany w ramach:

- II poziomu zabezpieczenia do zapewnienia dla pacjentów z podejrzeniem oraz zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 od 10 łóżek (w okresie czerwiec – wrzesień 2021 r.) do 34 – 48 łóżek (w okresie październik – grudzień 2020 r.); przez cały okres objęty kontrolą Wojewoda Podlaski nakładał obowiązek wyodrębnienia dwóch łóżek respiratorowych;
- III poziomu zabezpieczenia do zapewnienia jednego łóżka (stanowiska) do prowadzenia dializoterapii. (akta kontroli str. 3-27)

Od listopada do grudnia 2020 r. hospitalizowano 2.408 pacjentów w II poziomie zabezpieczenia, a od stycznia do września 2021 r. – 15.686, w tym odpowiednio 110 i 300 z potwierdzonym zakażeniem wirusem SARS-CoV-2. Miesięczna liczba hospitalizowanych wynosiła od 2.182¹² w czerwcu 2021 r. do 1.231 w listopadzie 2020 r., a z potwierdzonym zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 od 91 w marcu 2021 r. do 4 lipcu 2021 r. Liczba hospitalizowanych pacjentów w czterech miesiącach objętych szczegółową kontrolą (listopad i grudzień 2020 r. oraz styczeń i maj 2021 r.) wyniosła:

- 1.231 w listopadzie 2020 r., w tym 67 z potwierdzonym wynikiem zakażenia wirusem SARS-CoV-2, z czego 52 w sześciu klinikach, w których zorganizowano łóżka covidowe w II poziomie zabezpieczenia i 15 w pięciu klinikach niezgłoszonych do POW NFZ jako oddziały covidowe;
- 1.477 w grudniu 2020 r., w tym 58 z potwierdzonym zakażeniem COVID-19, z czego 50 w sześciu klinikach zgłoszonych do POW NFZ jako II poziom zabezpieczenia oraz ośmiu w dwóch klinikach, których nie zgłoszono;
- 1.566 w styczniu 2021 r., w tym 44 z potwierdzonym zakażeniem SARS-CoV-2, z tego 38 w ośmiu klinikach covidowych oraz sześciu w jednej z klinik, której nie zgłoszono do POW NFZ (nie zgłoszono również nikogo z personelu medycznego do przyznania dodatkowego świadczenia);
- 1.888 w maju 2021 r., w tym 21 pacjentów z potwierdzonym zakażeniem COVID-19, z tego 20 w pięciu klinikach zgłoszonych do POW NFZ oraz jedna z kliniki, w której nie było zgłoszonych łóżek dla zakażonych SARS-CoV-2.

W okresie objętym kontrolą w ramach III poziomu zabezpieczenia nie było przypadków hospitalizacji pacjentów z potwierdzonym zakażeniem wirusem SARS-CoV-2.

(akta kontroli str. 28-30)

⁸ Na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, Narodowy Fundusz Zdrowia w porozumieniu z wojewodą publikuje wykaz podmiotów udzielających świadczeń opieki zdrowotnej wykonywanych w związku z przeciwdziałaniem COVID-19, w tym transportu sanitarnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 2095, ze zm.). W związku z utratą mocy art. 7 (z dniem 8 marca 2021 r.), od 9 marca 2021 r. wykaz był publikowany przez NFZ na podstawie zarządzenia nr 42/2021/DSOZ Prezesa NFZ z dnia 5 marca 2021 r. w sprawie zasad sprawozdawania oraz warunków rozliczania świadczeń opieki zdrowotnej związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 i polecenia MZ z 2 marca 2021 r.

⁹ Tj. realizujący świadczenia zdrowotne na rzecz pacjentów z podejrzeniem zakażenia wirusem SARS-CoV-2 oraz pacjentów z potwierdzeniem zakażeniem wirusem SARS-CoV-2. Dalej: II poziom zabezpieczenia.

¹⁰ W kolejnych miesiącach 2021 r. w UDSK nadal były tzw. „łóżka covidowe”.

¹¹ Tj. realizujący świadczenia zdrowotne na rzecz pacjentów z potwierdzonym zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 (w określonych przez Wojewodę zakresach świadczeń opieki zdrowotnej). Dalej: III poziom zabezpieczenia.

¹² Liczby pacjentów w poszczególnych miesiącach uwzględniają dane także osób, których pobyt w Szpitalu był na przełomie więcej niż jednego miesiąca (np. pacjent leczony w styczniu i lutym jest wykazany w obu miesiącach).

Stopień wykorzystania łóżek na II poziomie zabezpieczenia wynosił w miesiącach objętych analizą:

- 32,1% od 1 listopada 2020 r. do 11 listopada 2020 r. i 24,6% od 12 listopada 2020 r. do 30 listopada 2020 r. (zmienne dane w tych okresach wynikają ze zmiany przez Wojewodę Podlaskiego decyzji w sprawie liczby łóżek dla pacjentów z podejrzeniem oraz zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 z 34 na 48);
- 15,7% w grudniu 2020 r.;
- 25,8% w styczniu 2021 r.;
- od 12,0% do 3,5% w maju 2021 r. (Wojewoda Podlaski wydał wówczas trzy decyzje, na mocy których do 19 zmniejszono liczbę łóżek dla pacjentów z podejrzeniem oraz zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 z 32). (akta kontroli str. 31-34)

1.2. W okresie objętym kontrolą w regulaminie organizacyjnym UDSK wyodrębniono m.in. Szpitalny Oddział Ratunkowy (SOR) oraz Zakład Laboratoryjnej Diagnostyki Pediatricznej¹³ (ZLDP).

1.3. Dyrektor Szpitala 20 marca 2020 r. zatwierdził „Standardową procedurę operacyjną dotyczącą postępowania z pacjentem podejrzanym / zakażonym SARS-CoV-2 w Uniwersyteckim Dziecięcym Szpitalu Klinicznym w Białymstoku, opracowaną w oparciu o obowiązującą wytyczne postępowania klinicznego i epidemiologicznego”. Dotyczyła ona postępowania z pacjentem i personelem podejrzanym / zakażonym SARS-CoV-2. Wśród załączników do Procedury znajdowały się m.in.:

- Instrukcja postępowania z pacjentem podejrzanym / zakażonym SARS-CoV-2,
- schemat postępowania podczas diagnostyki w kierunku SARS-CoV-2,
- definicja bliskiego kontaktu z pacjentem podejrzanym / zakażonym SARS-CoV-2. (akta kontroli str. 35-47)

1.4. W UDSK nie określono procedur przyznawania dodatkowego świadczenia (także jednorazowego). W praktyce proces ten odbywał się poprzez składane do dyrektora UDSK przez kierowników klinik i komórek organizacyjnych listy pracowników medycznych, którzy mieli bezpośredni kontakt z pacjentem. Były one wcześniej były zatwierdzone przez kierownika kliniki i przez pielęgniarkę oddziałową. Następnie podlegały zatwierdzeniu przez zastępcę dyrektora ds. pielęgniarstwa i zastępcę ds. ekonomicznych. Osoby uprawnione składały oświadczenia, określone w § 1 ust. 3 i 4 umowy zawartej z POW NFZ, a w przypadku dodatków jednorazowych – w § 1 ust. 5 i 6 tych umów. (akta kontroli str. 48-52)

Dyrektor UDSK nie zwierniał dodatkowych umów z personelem medycznym i niemedycznym w sprawie wypłaty dodatkowego świadczenia. Nie wprowadzono również procedur dotyczących weryfikacji oświadczeń o wynagrodzeniu osób uprawnionych do ustalania dodatku covidowego. (akta kontroli str. 48-49, 53-54)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Informacje o wysokości kwoty niezbędnej do zapewnienia świadczeń dodatkowych przekazywane do POW NFZ

Opis stanu
faktycznego

2.1. W okresie objętym kontrolą dyrektor Szpitala zawarł z POW NFZ następujące umowy dotyczące wypłacania dodatków covidowych:

- a) 25 września 2020 r., na mocy której UDSK zobowiązał się do comiesięcznego wypłacania dodatkowego świadczenia osobom wykonującym zawód medyczny w rozumieniu art. 2 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej¹⁴, uczestniczącym w udzielaniu świadczeń zdrowotnych w ramach II poziomu zabezpieczenia i mającym bezpośredni kontakt z pacjentem z podejrzeniem i / lub zakażeniem wirusem SARS-CoV-2¹⁵,

¹³ <http://szpitaldzieciocy.bialystok.sisco.info/?rejestr=1&id=413>.

¹⁴ Dz. U. 2021, poz. 711.

¹⁵ Z wyłączeniem osób skierowanych do pracy w uprawnionym podmiocie na podstawie art. 47 ust.1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2020 r., poz. 1845 ze zm.).

w ramach polecanej przez Wojewodę realizacji świadczeń opieki zdrowotnej w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, poprzez zapewnienie w podmiocie leczniczym łóżek dla pacjentów z podejrzeniem oraz łóżek dla pacjentów z potwierdzonym zakażeniem SARS-CoV-2. W aneksie do tej umowy z 13 listopada 2020 r. utrzymano zapis o udzielaniu świadczeń zdrowotnych pacjentom z podejrzeniem i/lub zakażeniem wirusem SARS-CoV-2. (akta kontroli str. 55-67)

- b) 13 listopada 2020 r., na mocy której Szpital zobowiązał się do wypłacania dodatku covidowego personelowi wykonującemu czynności diagnostyki laboratoryjnej. (akta kontroli str. 68-75)
- c) 13 listopada 2020 r., na mocy której UDSK zobowiązał się do wypłacania dodatku covidowego personelowi wykonującemu czynności w SOR lub izbie przyjęć. (akta kontroli str. 76-83)
- d) 11 czerwca 2021 r., na mocy której Szpital zobowiązał się do wypłacania dodatku covidowego osobom innym niż osoby wykonujące zawód medyczny w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o działalności leczniczej¹⁶ wykonującym czynności zawodowe w warunkach bezpośredniego kontaktu z pacjentami z podejrzeniem i zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 w ramach II i III poziomu zabezpieczenia oraz wykonywania czynności zawodowych w SOR i laboratorium, a także w udzielaniu świadczeń zdrowotnych w zakresie transportu sanitarnego. (akta kontroli str. 84-99)

2.2. Umowy te zobowiązały Szpital m.in. do przekazywania do POW NFZ raz w miesiącu, do 10 dnia każdego miesiąca:

- pisemnej informacji, osobnej dla każdego rodzaju umów, o wysokości kwoty niezbędnej do zapewnienia dodatkowych świadczeń pieniężnych wszystkim osobom uprawnionym do ich otrzymania¹⁷ wraz z dokumentem księgowym określającym dane odbiorcy i płatnika oraz dane obciążanego,
- informacji, osobnej dla każdego rodzaju umów, zawierającej wysokość miesięcznego wynagrodzenia osoby uprawnionej w postaci elektronicznej. We wzorze informacji o wysokości kwoty niezbędnej do zapewnienia świadczeń dodatkowych w ramach II i III poziomu zabezpieczenia użyto sformułowania „udzielaniu świadczeń zdrowotnych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem z podejrzeniem lub zakażeniem wirusem SARS-CoV-2”. (akta kontroli str. 55-83, 100-102)

W odniesieniu do dodatków covidowych dla personelu niemedycznego, termin przekazania tej informacji określono na 15 czerwca 2021 r. (akta kontroli str. 84-99, 103-105)

Na podstawie dokumentacji wypłat dodatków covidowych za objęte kontrolą NIK miesiące¹⁸ ustalono, że UDSK przestrzegał tych terminów. (akta kontroli str. 107-122)

2.3. Według stanu na 31 października 2021 r. za okres od listopada 2020 r. do 30 września 2021 r. Szpital wnioskował do POW NFZ i otrzymał 16.162,3 tys. zł (18.655,6 tys. zł z kosztami pracodawcy) na wypłatę dodatkowych świadczeń. We wnioskach tych ubiegano się o dodatkowe środki dla 2.340 osób, z tego:

- 1.563 dla personelu medycznego z wszystkich klinik (w tym niecovidowych),
- 588 dla personelu z SOR,
- 189 osób z laboratorium medycznego. (akta kontroli str. 123-125, 465)

¹⁶ Dalej „personel niemedyczny”.

¹⁷ Zgodnie z tymi umowami przedmiotowa kwota miała uwzględniać pozostające po stronie pracodawcy koszty składek na ubezpieczenie społeczne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Emerytur Pomostowych, koszty wpłat na Pracownicze Plany Kapitałowe, za dany miesiąc, ustalonych na podstawie informacji o wysokości miesięcznego wynagrodzenia tej osoby w Szpitalu na dzień udostępnienia tej informacji, przekazanej przez Szpital do OW NFZ raz w miesiącu, w postaci elektronicznej, w sposób zapewniający właściwą ochronę danych osobowych. Przedmiotowa informacja miała zawierać imię i nazwisko każdej osoby uprawnionej do dodatkowego świadczenia pieniężnego, jej numer PESEL i numer prawa wykonywania zawodu.

¹⁸ Listopad, grudzień 2020 r. oraz styczeń i maj 2021 r.

W 2020 r. UDSK wnioskował o dodatkowe świadczenia dla personelu medycznego w wysokości 5.227,7 tys. zł (tj. 28% kwoty ogółem) za dwa miesiące rozliczeniowe (listopad i grudzień), w których hospitalizowano odpowiednio 67 i 58 pacjentów z podejrzeniem / zakażeniem SARS-CoV-2. Świadczenie otrzymało w tym okresie odpowiednio 311 i 351 osób z personelu medycznego. Wnioskowano o:

- 2.456,6 tys. zł za listopad dla 311 osób, w którym liczba pacjentów z podejrzeniem / zakażeniem SARS-CoV-2 wyniosła 67 osób, tj. po prawie pięć (4,6) osób z personelu medycznego na pacjenta i po osiem osób na łóżko covidowe w II poziomie¹⁹;
- 2.771,1 tys. zł za grudzień 2020 r. dla 351 osób, w którym liczba pacjentów z podejrzeniem / zakażeniem SARS-CoV-2 wyniosła 58, tj. po sześć osób z personelu medycznego na pacjenta i po 7,6 osoby na łóżko covidowe.

W 2021 r. (do 30 września) wnioskowano o 13.427,9 tys. zł (tj. 72% kwoty ogółem), w którym hospitalizowano miesięcznie od pięciu (w sierpniu) do 91 pacjentów z podejrzeniem / zakażeniem SARS-CoV-2. Świadczenie te otrzymało w tym okresie od 13 do 364 osób. O największe środki finansowe na wypłatę dodatkowego świadczenia wnioskowano:

- 2.850,6 tys. zł – za kwiecień (dla 364 osób), w którym liczba pacjentów z podejrzeniem / zakażeniem SARS-CoV-2 wyniosła 64, tj. po 5,7 osoby z personelu medycznego na pacjenta i po 12,1 na łóżko covidowe;
- 2.825,8 tys. zł – za styczeń (dla 346 osób), w którym liczba pacjentów z podejrzeniem / zakażeniem SARS-CoV-2 wyniosła 44, tj. po 7,8 osoby z personelu medycznego na pacjenta i po 17,3 na łóżko covidowe;
- 2.651,7 tys. zł – za marzec (dla 334 osób), w którym liczba pacjentów z podejrzeniem / zakażeniem SARS-CoV-2 wyniosła 91, tj. po 3,7 osoby z personelu medycznego na pacjenta i po 13,4 na łóżko covidowe. (akta kontroli str. 30, 127-157)

Od listopada 2020 r. do końca września 2021 r. w Szpitalu hospitalizowano 445 pacjentów z podejrzeniem / zakażeniem wirusem SARS-CoV-2, z tego:

- 125 od listopada do grudnia 2020 r. (43 pacjentów w klinikach covidowych i 82 w innych klinikach),
- 320 osób w dziewięciu miesiącach 2021 r. (307 w klinikach covidowych i 13 w pozostałych klinikach). (akta kontroli str. 123-125)

Liczba zgłoszonego personelu medycznego w ramach II poziomu wynosiła od 1,3 (lipiec 2021 r.) do 17 (styczeń 2021 r.) na jedno łóżko covidowe, a w odniesieniu do liczby hospitalizowanych pacjentów z podejrzeniem / zakażeniem SARS-CoV-2 od 1,2 we wrześniu 2021 r. do 11,24 w maju 2021 r. W listopadzie i grudniu 2020 r. liczba osób na jedno łóżko covidowe wynosiła odpowiednio 1,7 i 1,3 a w styczniu i maju 2021 r. odpowiednio 2,2 i 0,8. (akta kontroli str. 126)

W okresie objętym kontrolą liczba personelu medycznego zgłoszonego do dodatkowego świadczenia przypadająca na jednego pacjenta zakażonego COVID-19 wynosiła od 1,17 we wrześniu 2021 r. do 11,24 w maju 2021 r. Liczba personelu medycznego przypadająca na jedno łóżko covidowe wynosiła od 1,3 w lipcu 2021 r. do 15,45 w styczniu 2021 r.

Od listopada 2020 r. do końca maja 2021 r. Szpital zgłosił do POW NFZ 103 osoby z personelu niemedycznego do wypłaty jednorazowego świadczenia dodatkowego w wysokości 515,0 tys. zł (po 5,0 tys. zł na osobę), w tym 85 osób stanowiło personel podwykonawcy, a 18 było personelem niemedycznym UDSK. (akta kontroli str. 198-199)

2.4. Szpital korygował zgłoszone do POW NFZ liczby osób i wartość dodatkowych świadczeń (w sumie o 193,8 tys. zł). Korekty złożono:

- a) jedną za listopad 2020 r. o 32,9 tys. zł, w związku z przyznaniem świadczenia czterem osobom z personelu szpitalnego (LSZ), wcześniej niezakwalifikowanym do uzyskania świadczenia (korektę złożono dwa miesiące po pierwotnej nocie księgowej),

¹⁹ W listopadzie 2020 r. średnia liczba łóżek covidowych na II poziomie zabezpieczenia wynosiła 39 (początkowo w tym miesiącu 32, później 46). Na III poziomie zabezpieczenia w okresie objętym kontrolą nie było pacjentów, więc do wyczerpania pominięto dwa łóżka wyznaczone przez Wojewodę Podlaskiego.

- b) jedną za grudzień 2020²⁰ r. dotyczącą personelu LSZ na 1,7 tys. zł (korektę złożono dwa miesiące po pierwotnym zapotrzebowaniu – wynikała z zakwalifikowania do podstawy naliczania świadczenia pracy podczas dodatkowego dyżuru),
- c) cztery za styczeń 2021 r. (per saldo o 31,5 tys. zł), w tym:
  - dwie złożono trzy tygodnie po pierwotnym zapotrzebowaniu na środki, które dotyczyły czterech osób z personelu medycznego LSZ (18,1 tys. zł) i dwóch osób z SOR (13,0 tys. zł) – korekty wynikały z przyznania świadczenia osobom, których wcześniej nie zakwalifikowano do wypłaty dodatków;
  - dwie złożono po upływie dziewięciu tygodni od dnia złożenia pierwotnego zapotrzebowania (jedna z nich polegała na zmniejszeniu o 0,6 tys. zł kwoty dodatku, gdyż stwierdzono nadpłatę w grupie personelu SOR, a kolejna o 1,0 tys. zł związana była z nieuwzględnieniem wcześniej dodatkowego dyżuru pracownika LSZ);
- d) trzy korekty za kwiecień 2021 r. dotyczące personelu LSZ (zwiększono zapotrzebowanie o 29,9 tys. zł), z tego:
  - jedną złożono tego samego dnia co pierwotną notę księgową (przyznano dodatek w wysokości 5,5 tys. zł osobie wcześniej niezakwalifikowanej do tego świadczenia),
  - kolejną złożono miesiąc później (20,5 tys. zł) w związku z przyznaniem dodatku czterem osobom wcześniej niezakwalifikowanym,
  - trzecią złożono siedem tygodni później (3,9 tys. zł), w związku z przyznaniem świadczenia jednej osobie wcześniej nie zakwalifikowanej.
- e) trzy korekty za maj 2021 r. na 83,6 tys. zł, w tym:
  - pierwszą dotyczącą personelu LSZ złożono tydzień po pierwotnej notce księgowej (65,3 tys. zł), bowiem dodatkowe świadczenie przyznano dziewięciu osobom wcześniej niezakwalifikowanym,
  - kolejną, dotyczącą personelu udzielającego świadczeń na SOR, złożono również w tydzień po pierwotnej notce (5,9 tys. zł), w związku z przyznaniem świadczenia jednej osobie wcześniej niezakwalifikowanej,
  - trzecią, dotyczącą personelu LSZ, złożono w dwa tygodnie po pierwotnej notce księgowej (12,4 tys. zł), w związku z przyznaniem dodatku jednej osobie wcześniej niezakwalifikowanej do tego świadczenia.
- f) jedną za czerwiec 2021 r. na 14,2 tys. zł złożono miesiąc po pierwotnej notce księgowej. Korekta wynikała z przyznania świadczenia dwóm osobom wcześniej niezakwalifikowanym.

Za miesiące luty, marzec, lipiec, sierpień i wrzesień 2021 r. Szpital nie korygował zapotrzebowań na dodatki covidowe. (akta kontroli str. 123-125)

Zapotrzebowanie na jednorazowe dodatki covidowe dla personelu niemedycznego Szpital skierował do POW NFZ 5 lipca 2021 r. Złożono dwie następujące korekty:

- 20 lipca 2021 r. na 5,9 tys. zł, wynikającą z zakwalifikowania do świadczenia jednej osoby,
- 14 września 2021 r. zmniejszono o 0,5 tys. zł kwotę dodatków z powodu skorygowania składki wypadkowej. (akta kontroli str. 198-199)

2.5.1. Na podstawie analizowanych rozliczeń za listopad i grudzień 2020 r. oraz styczeń i maj 2021 r. ustalono, że na wypłatę świadczenia dodatkowego wnioskowano o środki w wysokości 9.940,5 tys. zł (co odpowiadało 53,4% łącznej wartości środków finansowych otrzymanych na dodatkowe świadczenie wraz z kosztami pracodawcy), z tego:

- 6.683,0 tys. zł (67,2%) dla personelu medycznego realizującego świadczenia opieki zdrowotnej w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 w od sześciu do 11 klinikach (w tym także niewskazanych do POW NFZ jako komórki organizacyjne z łózkami covidowymi) oraz pozostałych komórkach organizacyjnych (zgłoszono odpowiednio 224, 243, 223 i 122 osoby);

²⁰ W odniesieniu do świadczeń dodatkowych za grudzień 2020 r. Szpital najpierw wystąpił do POW NFZ o przekazanie zaliczek na poczet wypłat dodatku (15 stycznia 2021 r.), a 12 lutego 2021 r. o pozostałą część wynikającą z naliczenia świadczeń.

- 2.665,0 tys. zł (26,8%) dla personelu udzielającego świadczeń zdrowotnych w SOR (zgłoszono odpowiednio: 60, 81, 90 i 87 osób);
- 592,7 tys. zł dla personelu laboratorium UDSK (6,0%). (akta kontroli str. 127-157)

Do wypłaty dodatkowego świadczenia pieniężnego zgłaszano miesięcznie od 13 do 363 osób wykonujących zawód medyczny w rozumieniu art. 2 ust.1 pkt 2 ustawy o działalności leczniczej, w tym:

- a) za listopad 2020 r. świadczenia otrzymało 311 osób, z tego 106 lekarzy – 1.086,6 tys. zł²¹, co stanowiło 50,5% łącznej kwoty dodatków, 156 pielęgniarek – 857,5 tys. zł, 27 diagnostów i techników analityki – 115,6 tys. zł oraz siedmiu ratowników medycznych – 35,1 tys. zł (wysokość wypłaconych dodatków wynosiła od 975 zł do 15,0 tys. zł; maksymalne świadczenie przyznano 30 lekarzom);
- b) za grudzień 2020 r. świadczenia otrzymało 351 osób, w tym 129 lekarzy – 1.201,0 tys. zł (50,4% wartości świadczeń), 173 pielęgniarki – 963,1 tys. zł, 26 diagnostów i techników analityki – 118,4 tys. zł oraz siedmiu ratowników medycznych – 39,3 tys. zł (wysokość wypłaconych dodatków wynosiła od 1,4 tys. zł do 15,0 tys. zł; 12 lekarzy otrzymało maksymalny dodatek);
- c) za styczeń 2021 r. świadczenia otrzymało 340 osób, w tym 119 lekarzy – 1.182,2 tys. zł (48,6%), 171 pielęgniarek – 1.018,0 tys. zł, 27 diagnostów i techników analityki – 130,6 tys. zł oraz siedmiu ratowników medycznych – 34,3 tys. zł (wysokość wypłaconych dodatków wynosiła od 671 zł do 15,0 tys. zł; dodatek w maksymalnej wysokości otrzymało 23 lekarzy);
- d) za maj 2021 r. świadczenia otrzymało 236 osób, w tym 87 lekarzy – 822,7 tys. zł (49,87% wartości świadczeń), 100 pielęgniarek – 597,4 tys. zł, 27 diagnostów i techników analityki – 130,5 tys. zł oraz siedmiu ratowników medycznych – 36,0 tys. zł (wysokość wypłaconych dodatków wynosiła od 180,59 zł do 15,0 tys. zł; 20 lekarzy otrzymało maksymalny dodatek). (akta kontroli str. 127-157)

2.5.2. W okresie objętym kontrolą personel niemedyczny UDSK nie otrzymywał dodatkowych świadczeń (oprócz jednorazowego świadczenia – zagadnienie opisano w pkt. 2.5.6. (akta kontroli str. 127-157)

2.5.3. Według danych UDSK za miesiące objęte analizą NIK, personel medyczny otrzymał dodatki covidowe, za udzielanie świadczeń zdrowotnych pacjentom leczonym w klinikach, których Szpital nie zgłosił do POW NFZ jako miejsca leczenia pacjentów zakażonych COVID-19 (łóżka covidowe). I tak:

- a) za listopad 2020 r. dotyczyło to 49 osób udzielających świadczeń w klinikach: Chirurgii i Urologii Dziecięcej (21 osób), Ortopedii i Traumatologii Dziecięcej (26 osób) oraz Otolaryngologii Dziecięcej (dwie osoby). W wymienionych komórkach organizacyjnych w listopadzie 2020 r. leczono pacjentów zakażonych COVID-19 – odpowiednio dwóch, czterech i pięciu. Personelowi medycznemu wypłacono dodatkowe świadczenie w wysokości 372,0 tys. zł (414,6 tys. zł z kosztami pracodawcy).
- b) Za grudzień 2020 r. dodatkowe świadczenie przyznano 53 osobom za udzielanie świadczeń w klinikach: Otolaryngologii Dziecięcej (13 osób), Okulistyki Dziecięcej (10 osób), Onkologii i Hematologii (30 osób). W klinikach tych w grudniu 2020 r. leczono odpowiednio: siedmiu i po jednym pacjencie zakażonych COVID-19²². Osobom tym wypłacono dodatkowe świadczenie w wysokości 380,7 tys. zł (436,1 tys. zł z kosztami pracodawcy).
- c) Za maj²³ 2021 r. dodatkowe świadczenie przyznano 13 osobom za udzielanie świadczeń w Klinice Neurologii i Rehabilitacji Dziecięcej (hospitalizowano jednego pacjenta). Osobom tym wypłacono dodatkowe świadczenie w wysokości 91,0 tys. zł (108,6 tys. zł z kosztami pracodawcy). (akta kontroli str. 29, 127-197)

²¹ Kwoty naliczonych dodatków (bez kosztów pracodawcy).

²² Pacjent leżał od 23 listopada 2020 r. do 11 grudnia 2020 r. w Klinice Onkologii (później przeniesiony do Kl. Obs. Zakaźnej).

²³ W styczniu 2021 r. nie było przypadków przyznania dodatków za udzielanie świadczeń w klinikach niezgłoszonych do POW NFZ jako kliniki covidowe.

Dyrektor UDSK wyjaśniła, że wskazany wyżej personel „...medyczny realizował świadczenia na rzecz pacjentów SARS-CoV2 w ramach konsultacji, badań, tym samym mamy do czynienia z definicją realizacji świadczeń na rzecz pacjentów z SARS-CoV-2. Dokumentacja medyczna potwierdza, że wskazane do dodatku osoby miały bezpośredni kontakt z pacjentami zakażonymi...”. (akta kontroli str. 452-456)

Na przykładzie listopada 2020 r. ustalono, że przyznawanie dodatkowego świadczenia odbywało się na pisemne wnioski kierowników poszczególnych komórek organizacyjnych UDSK, do których dołączano listę nazwisk personelu medycznego oraz – w przypadku klinik, w których nie było łóżek covidowych – nazwisk pacjentów i dat udzielania świadczeń. Listy te były zatwierdzane do realizacji przez dyrektora Szpitala. (akta kontroli str. 234-239)

Szczegółową kontrolą objęto udzielanie świadczeń zdrowotnych osobom zakażonym COVID-19 przez 40 osób z personelu medycznego²⁴ (po 10 osób z miesiący objętych analizą). Jak wynika z dokumentacji medycznej, wszystkie objęte analizą osoby miały bezpośredni kontakt z pacjentem zakażonym SARS-CoV-2. Ustalono również, że 30 osób otrzymało dodatkowe świadczenia za zajmowanie się tylko jednym pacjentem z potwierdzonym zakażeniem wirusem SARS-CoV-2, w tym 24 osoby opiekowały się pacjentem z oddziału niecovidowego w danym miesiącu (tj. poza miejscem udzielania świadczeń zdrowotnych w ramach II i III poziomu zabezpieczenia, określonego decyzjami przez Wojewodę Podlaskiego). Spośród tych osób 13 otrzymało dodatkowe świadczenia za jednorazowe czynności wykonywane w trakcie miesiąca przy tylko jednym pacjencie zakażonym SARS-CoV-2²⁵. I tak:

- osoba o końcówce numeru PESEL 00555 otrzymała dodatek w kwocie 15.000 zł za „nakłucie podskórne zbiornika płynowego i ewakuowanie płynu mózgowo-rdzeniowego”,
- lekarz (01273) otrzymał dodatek 12.120 zł za wykonanie badania przedmiotowego i podmiotowego pacjenta przed planowym zabiegiem operacyjnym (z powodu zakażenia odstąpiono od wykonania zabiegu),
- lekarz (16748) otrzymał 11.633 zł dodatku za asystowanie podczas zabiegu operacyjnego, w tym założenie cewnika Arrow do żyły obwodowej,
- lekarz (07494) asystował podczas zabiegu operacyjnego – otrzymał 13.111 zł dodatku covidowego,
- lekarz (14221) otrzymał 13.329 zł dodatku za przetoczenie preparatów krwiopochodnych (w Klinice Onkologii i Hematologii),
- lekarz (13880) otrzymał 11.755 zł dodatku za asystowanie przy zabiegu bronchoskopii,
- lekarz (06947) z Kliniki Anestezjologii otrzymał dodatkowe świadczenie w wysokości 15.000 zł za zakwalifikowanie pacjenta do zabiegu operacyjnego,
- lekarz (07806) uzyskał dodatek covidowy w wysokości 15.000 zł za zbadanie pacjenta i wydanie wynikających z tego zleceń lekarskich,
- lekarz (09326) z Zakładu Diagnostyki Obrazowej (ZDO) otrzymał dodatkowe świadczenie w kwocie 14.143 zł za wykonanie w styczniu 2021 r. badania USG jamy brzusznej,
- lekarz (05772) otrzymał dodatkowe świadczenia w kwocie 15.000 zł za wykonanie badania USG jamy brzusznej,
- pielęgniarka (02222) otrzymała 5.085 zł dodatku za zbadanie zakażonego pacjenta w dniu przyjęcia do Kliniki Neurologii (waga, tętno, ciśnienie krwi, temperatura),
- pielęgniarka (12022) uzyskała dodatkowe świadczenie w wysokości 6.018 zł za wykonanie pomiaru temperatury i podanie leków pacjentowi zakażonemu SARS-CoV-2,
- lekarz (09326) z ZDO otrzymał dodatkowe świadczenie w kwocie 15.000 zł za wykonanie w maju badania USG jamy brzusznej. (akta kontroli str. 200-203)

²⁴ Do kontroli wybrano osoby, które otrzymały maksymalny dodatek (lub w zbliżonej wysokości), udzielające świadczeń w klinikach niecovidowych oraz takie, które miały absencje w wytypowanych miesiącach.

²⁵ Ustalono na podstawie informacji odczytywanych przez wyznaczonych przez dyrektora Szpitala pracowników z komputerowo prowadzonej dokumentacji medycznej pacjentów.

Dyrektor Szpitala wyjaśniła, że: „*Interpretacje polecenia MZ oraz POW NFZ w żaden sposób nie ograniczały wypłaty dodatkowych świadczeń przysługujących personelowi medycznemu, który realizował świadczenia na rzecz pacjentów z podejrzeniem i zakażeniem SARS-CoV-2 za jednorazowe czynności. Jednorazowe czynności nie mieszczą się w definicji incydentalności tym samym przyjęto, że dodatkowe świadczenie było należne za cały okres rozliczeniowy (miesiąc)*”.

(akta kontroli str. 452-456)

Działania Dyrektora odpowiadały stanowisku Ministra Zdrowia, zawartym w „Materiale dla Członków Trójstronnego Zespołu ds. Ochrony Zdrowia” z 9 grudnia 2020 r., w którym określono m.in., że Polecenie nie wprowadza ograniczenia kręgu osób uprawnionych do świadczenia dodatkowego tylko do personelu zatrudnionego na oddziale / oddziałach objętych decyzją wojewody o uznaniu danego podmiotu leczniczego za szpital II lub III poziomu.

Spośród pozostałych osób z personelu medycznego objętych analizą, sześć miało kontakt w trakcie miesiąca z dwoma pacjentami z potwierdzonym zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 leczonych w oddziale covidowym / niecovidowym, a pozostali z większą liczbą pacjentów z potwierdzonym zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 leczonych w takich oddziałach (do dziewięciu) lub byli to lekarze opiekujący się pacjentem przez cały okres pobytu w Szpitalu.

(akta kontroli str. 200-203)

Analizą objęto prawidłowość obliczania wysokości dodatkowych świadczeń w tej grupie 40 osób z personelu medycznego. Spośród nich 21 osób zatrudnionych było na kontraktach lub kontraktach i jednocześnie na podstawie umów o pracę. Na podstawie tylko umowy o pracę zatrudnionych było 19 osób. Do wyliczenia wysokości dodatku covidowego wynikającego z umowy o pracę liczono płacę zasadniczą plus dodatki (stażowy, funkcyjny, stanowiskowy, za tyt. naukowe i dodatek specjalny – np. nadzór nad sporządzaniem grafików). W przypadku absencji spowodowanej chorobą dniówkę do potrącenia wyliczano poprzez iloraz kwoty brutto na liście płac dzielone przez 30 dni i mnożono razy liczbę dni chorobowego. W przypadku urlopu dzielono kwotę brutto przez liczbę godzin nominalnych do przepracowania i mnożono razy liczbę godzin urlopu – wynik był odejmowany od kwoty brutto. Wymóg pomniejszenia wysokości dodatku covidowego wprowadzony był w umowie zawartej przez UDSK z POW NFZ 25 września 2020 r. (§ 1 ust. 4 umowy) oraz powtórzony w § 1 ust. 5 aneksu nr 1 z 13 listopada 2020 r. Zgodnie z powołanym zapisem umowy, personel medyczny „...w przypadku świadczenia pracy przez te osoby przez niepełny miesiąc, dodatkowe świadczenie pieniężne za ten miesiąc powinno podlegać proporcjonalnemu obniżeniu”.

(akta kontroli str. 55-63, 204-206)

W grupie osób zatrudnionych na kontraktach lub kontraktach i jednocześnie na podstawie umów o pracę w objętych analizą miesiącach pięć osób nie miało absencji. Pozostałym osobom, zgodnie z umową zawartą z POW NFZ, pomniejszono dodatek covidowy w części wynikającej z umowy o pracę, bowiem absencje dotyczyły czasu pracy rozliczanego wg tych umów. Nie pomniejszono dodatku covidowego wynikającego z pracy na umowie kontraktowej (praca na dyżurach), gdyż nie było absencji w udzielaniu świadczeń wynikających z tych umów (ustalono na podstawie porównania grafików planowanych i wykonanych dyżurów).

(akta kontroli str. 204-233)

W odniesieniu do personelu medycznego zatrudnionego tylko na podstawie umów o pracę w UDSK w przypadku absencji w danym miesiącu wyliczenie kwoty należnego dodatku obliczano przez pomniejszenie podstawy wynagrodzenia za dany miesiąc (np. z powodu choroby) i następnie z tak wyliczonej kwoty potrącano proporcjonalną część w celu wyliczenia dodatkowego świadczenia (więcej na ten temat w sekcji „*Stwierdzone nieprawidłowości*”).

2.5.4. W okresie objętym kontrolą w UDSK świadczenie dodatkowe wypłacane było personelowi medycznemu²⁶ przed przekazaniem środków z POW NFZ (wyjątkiem było 1.890,8 tys. zł, które wypłacono pięć dni po terminie otrzymania środków z POW NFZ). Termin przekazywania środków przez POW NFZ za listopad i grudzień wynosił, w zależności od daty wystawienia noty obciążającej, od trzech do 35 dni roboczych, a w kolejnych okresach od trzech do ośmiu dni. Zgodnie z umową zawartą między UDSK a POW NFZ dotyczącą

²⁶ Analizą objęto terminy wypłaty świadczeń wynikających z umowy na leczenie szpitalne.

wypłaty dodatkowych świadczeń, termin przekazania środków ustalony był na trzy dni robocze od dnia otrzymania przez płatnika noty księgowej. W 40 osobowej grupie personelu medycznego objętej analizą NIK, wszystkie świadczenia dodatkowe wypłacono przed przekazaniem środków przez POW NFZ. (akta kontroli str. 60-63, 420-421)

Z dokumentacji Szpitala wynika, że przyczyną opóźnienia w przekazaniu środków za listopad 2020 r. były wątpliwości POW NFZ co do rzetelności sporządzenia listy osób, którym należało się dodatkowe świadczenie. W związku z tym, POW NFZ zażądał udzielenia wyjaśnień i wstrzymał płatność noty księgowej wystawionej 22 grudnia 2020 r. na 1.790,4 tys. zł. Ostatecznie POW NFZ uznał prawidłowość tej noty i 4 lutego 2021 r. przekazał wymienioną kwotę na konto Szpitala. (akta kontroli str. 240-255)

Zgodnie z § 3 ust. 3 umów zawartych z POW NFZ, za termin przekazania środków, o których mowa w § 2, uznaje się dzień, w którym NFZ polecił bankowi przenieść kwotę wynikającą z prawidłowo wystawionego dokumentu księgowego na wskazany rachunek bankowy uprawnionego podmiotu.

W związku z opóźnieniami w przekazywaniu środków na wypłatę dodatków covidowych UDSK wystawił POW NFZ noty odsetkowe łącznie na 23,2 tys. zł (noty te nie zostały opłacone). (akta kontroli str. 256-259)

2.5.5. W objętych analizą miesiącach Szpital zgłosił do POW NFZ 318 osób udzielających świadczeń zdrowotnych w SOR, z czego 152 osoby (47,8%) zatrudnione były w komórkach organizacyjnych innych niż SOR. Szczegółową kontrolą objęto przyznanie dodatkowego świadczenia 40 osobom²⁷ (po 10 z objętych analizą miesięcy). W grupie objętej analizą wszystkie osoby udzielały świadczeń medycznych podczas pełnienia dyżurów w SOR (czas trwania dyżuru wynosił od kilku²⁸ do 24 godzin). Liczba odbytych dyżurów w poszczególnych okresach wynosiła od jednego (dwa przypadki) do 14 w trakcie miesiąca. Osoby te otrzymały dodatki w wysokości 100% wynagrodzenia. (akta kontroli str. 260)

2.5.6. UDSK 11 czerwca 2021 r. zawarł z POW NFZ umowy²⁹, na mocy których zobowiązał się do wypłacenia jednorazowego dodatkowego świadczenia pieniężnego innym osobom niż osoby wykonujące zawód medyczny (tzw. personel niemedyczny). Szpital zgłosił do POW NFZ 103³⁰ osoby z personelu niemedycznego do wypłaty jednorazowego świadczenia dodatkowego łącznie na 515,0 tys. zł³¹ (po 5,0 tys. zł na osobę), spośród nich:

- a) 84 osoby stanowiły personel podwykonawcy (zatrudniony przez podmiot zewnętrzny),
- b) 18 osób było pracownikami Szpitala,
- c) jedna osoba, która świadczyła na podstawie umowy cywilnoprawnej usługi transportowe (kierowca) na rzecz UDSK (zgodnie z umową zawartą z POW NFZ dodatek przysługiwał od września 2020 r. do końca maja 2021 r.). (akta kontroli str. 422-431)

Ad. a) Na mocy umowy z 30 sierpnia 2019 r. UDSK zlecił Grupie Kapitałowej Rekeep wykonywanie usług związanych m.in. z utrzymaniem czystości w pomieszczeniach UDSK i wykonywanie czynności pomocniczych przy obsłudze pacjentów. Zgodnie z umową, świadczenie usług miało odbywać się m.in. we wszystkich klinikach UDSK, pracowniach diagnostycznych, laboratoriach. W celu przyznania dodatkowego świadczenia Grupa Kapitałowa Rekeep przedstawiła UDSK informacje o pracownikach niemedycznych, którzy wykonywali czynności przy pacjentach w szczególności: imię, nazwisko, PESEL i miejsce udzielania świadczeń oraz kwota należna (wraz z kosztami pracodawcy). Pracownicy złożyli wymagane oświadczenia, w których wyrazili zgodę m.in. na przetwarzanie przez POW NFZ informacji potwierdzających spełnianie warunków do wypłaty jednorazowego dodatkowego świadczenia pieniężnego. Grupa Kapitałowa Rekeep 15 czerwca 2021 r. i 29 czerwca 2021 r. przekazała pocztą elektroniczną wykaz osób, którym należały się dodatki covidowe. Wynika z niego m.in., że spośród 84 osób podmiot ten zgłosił do przyznania dodatkowego świadczenia m.in. 56 osób wykonujących pracę w Zakładzie Diagnostyki Obrazowej (ZDO),

²⁷ Spośród 19 w listopadzie 2020 r., 42 w grudniu 2020 r., 43 w styczniu 2021 r. i 48 w maju 2021 r.

²⁸ Dotyczy lekarzy rezydentów, którzy mogli dzielić czas trwania dyżuru.

²⁹ Odrębne umowy na personel szpitalny, SOR, laboratoryjny i transportowy.

³⁰ 102 osoby za okres od listopada 2020 r. do końca maja 2021 r.

³¹ 612,3 tys. zł łącznie z kosztami pracodawcy.

a tylko jedną w klinice UDSK (pozostałe w SOR i laboratoriach). Służby UDSK nie weryfikowały prawidłowości sporządzonych przez Grupę Kapitałową Rekeep wykazów osób do wypłaty dodatków covidowych. (akta kontroli str. 261-310)

Dyrektor Szpitala wyjaśniła, że: „Weryfikacji osób zatrudnionych u podwykonawcy Grupy Kapitałowej „Rekeep” uprawnionych do „dodatku covidowego” dokonywał pracownik powyższej firmy. W trakcie okresu sprawozdawczego dodatku, wielokrotnie prowadzone były rozmowy z pracownikiem firmy Naprzód nad sposobem wyliczania tego dodatku. Potwierdzeniem prawidłowości naliczenia dodatku jest oświadczenie osoby odpowiedzialnej z ramienia Grupy Kapitałowej „Rekeep” za ten proces³². Do kwestii wykazania przez Grupę Kapitałową 56 osób wykonujących pracę w ZDO i braku weryfikacji miejsca świadczenia usług przez te osoby, dyrektor UDSK się nie odniosła. (akta kontroli str. 452-456)

Z inicjatywy NIK, 29 listopada 2021 r. UDSK otrzymał od Grupy Kapitałowej Rekeep informację dotyczącą opracowania listy osób uprawnionych do przyznania dodatkowego świadczenia. Lista ta została opracowana na podstawie informacji z poszczególnych jednostek organizacyjnych UDSK o pobytach pacjentów z podejrzeniem i zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 od 1 listopada 2020 r. do 31 maja 2021 r.. Po otrzymaniu tych informacji sprawdzono godziny pracy wszystkich pracowników wg grafików i dat pobytu pacjentów, następnie zliczono godziny pracy każdego pracownika, który miał kontrakt z pacjentami z podejrzeniem i zakażeniem wirusem SARS-CoV-2. Warunkiem ujęcia na liście uprawnionych było przepracowanie 21 dni roboczych (168 godzin) w warunkach bezpośredniego kontaktu z pacjentami z podejrzeniem i zakażeniem wirusem SARS-CoV-2. (akta kontroli str. 312)

UDSK 5 lipca 2021 r. przekazał do POW NFZ noty obciążające z tytułu jednorazowych dodatkowych świadczeń, w tym 502,1 tys. zł na rzecz personelu Grupy Kapitałowej Rekeep. POW NFZ przekazał Szpitalowi należność 9 lipca 2021 r., a 27 lipca 2021 r. (data wpływu) Grupa Kapitałowa Rekeep wystawiła UDSK notę księgową na 501,1 tys. zł. Środki na rachunek bankowy Grupy Kapitałowej Rekeep UDSK przekazał 29 lipca 2021 r. (po sprawdzeniu noty księgowej i jej zatwierdzeniu 28 lipca 2021 r.). (akta kontroli str. 313-317, 402-403)

Ad. b) Z analizy dokumentacji związanej z przyznaniem personelowi niemedycznemu (wszystkich 18 osób) UDSK zatrudnionemu na podstawie umów o pracę wynika, że osoby te zgłaszane były do przyznania jednorazowego świadczenia na podstawie pisemnych informacji przedstawianych przez osoby kierujące poszczególnymi komórkami organizacyjnymi o spełnianiu warunków do uzyskania dodatkowego świadczenia oraz oświadczeń złożonych przez te osoby o spełnianiu wymogów. (akta kontroli str. 318-356)

W UDSK nie dokumentowano dokładnego czasu trwania kontaktów pracowników niemedycznych z pacjentami z podejrzeniem i zakażeniem SARS-CoV-2. Na podstawie grafików (rozkładu czasu pracy), na których na potrzeby kontroli NIK służby Szpitala zaznaczyły dni, w których personel niemedyczny świadczył pracę „w warunkach bezpośredniego kontaktu z pacjentami z podejrzeniem / zakażeniem wirusem SARS-CoV-2” ustalono, że wszystkie zgłoszone osoby przepracowały co najmniej 21 dni (bez wskazania liczby godzin), podczas których w miejscu ich pracy przebywali tacy pacjenci. (akta kontroli str. 357-401)

W odpowiedzi na pytanie kontrolującego „Czy w UDSK weryfikowano rzetelność zgłaszania do jednorazowych dodatków osoby zatrudnione w Szpitalu w zakresie realizacji warunku przepracowania 21 dni (tj. 159 godz. 15 min. liczonych według zasad ustalonych w § 1 ust. 2 pkt 1 umowy zawartej z POW NFZ) w warunkach „...bezpośredniego kontaktu z pacjentami z podejrzeniem i zakażeniem wirusem SARS-CoV-2...”? dyrektor Szpitala wyjaśniła, że: „weryfikacji osób zatrudnionych w UDSK (pracowników niemedycznych), uprawnionych do jednorazowego dodatku dokonywał bezpośredni przełożony, Kierownik komórki w której zatrudniony jest pracownik. Jest to osoba najbardziej kompetentna do oceny charakteru pracy oraz oceniająca bezpośredni kontakt pracownika z pacjentami z podejrzeniem

³² Oświadczenie złożone 29 listopada 2021 r., tj. podczas kontroli NIK.

i zakażeniem SARS-CoV-2. Dodatkowo weryfikowane to było przez Kierownika Kliniki jak również wybiórczo przez kierownictwo szpitala". (akta kontroli str. 452-456)

W omawianej grupie 12 osób świadczyło pracę w SOR, pięć w klinikach, które UDSK zgłosił do POW NFZ jako covidowe oraz jedna w laboratorium diagnostycznym. Osoby te pracowały jako:

- rejestrator medyczny w SOR – 11 osób;
- sekretarki medyczne (w SOR, Klinice Obserwacyjno-Zakaźnej i Zakładzie Laboratoryjnej Diagnostyki Pediatricznej) – trzy osoby. W odpowiedzi na pytanie kontrolującego „Na czym polegał bezpośredni kontakt sekretarek medycznych z pacjentami z podejrzeniem i zakażeniem wirusem SARS-CoV-2?” dyrektorka UDSK wyjaśniła, że „Wypłata dodatkowych świadczeń nastąpiła na wniosek kierowników Klinik którzy samodzielnie dokonali oceny pracy sekretarek medycznych. Bezpośredni kontakt sekretarek medycznych polegał na zbieraniu danych od opiekunów prawnych i faktycznych które to osoby przebywały w bezpośrednim kontakcie z chorymi dziećmi. Najczęściej w Sali chorych, w służbie lub w całym procesie udzielania świadczeń na SOR. Dodatkowo rodzice z uwagi na ograniczenia w przemieszczaniu byli izolowani razem z dziećmi tym samym wszystkie informacje uzyskiwane były w bezpośrednim kontakcie z dzieckiem. Na uwagę zasługuje fakt, iż niektóre informacje, zgody, oświadczenia były odbierane od pacjentów – dzieci, które ukończyły 16 rok życia i tym samym samodzielnie podejmowały decyzję co do udzielanych świadczeń medycznych”.

(akta kontroli str. 452-456)

Przyznano jednorazowe dodatkowe świadczenie w wysokości 5,0 tys. zł (5.867 zł z kosztami pracodawcy) sekretarce medycznej zatrudnionej w Klinice Obserwacyjno-Zakaźnej Dzieci, która ubiegając się o dodatek covidowy oświadczyła na piśmie, że jej udział w opiece nad pacjentami z potwierdzonym zakażeniem SARS-CoV-2 „...polegał na kontaktowaniu się z opiekunami pacjentów zakażonych SARS-CoV-2 celem ustalenia ubezpieczenia zdrowotnego; ponadto odbierałam indywidualną dokumentację pacjenta do skanowania do dołączenia dokumentacji elektronicznej programu CliniNet”. Prawdziwość danych zawartych w oświadczeniu potwierdził kierownik Kliniki. Jak wynika z treści oświadczenia, osoba składająca je nie wykonywała czynności zawodowych w warunkach bezpośredniego kontaktu z pacjentami z podejrzeniem i zakażeniem wirusem SARS-CoV-2, co było warunkiem przyznania dodatku covidowego określonym w umowie z POW NFZ.

(akta kontroli str. 84-85, 323)

Dyrektorka UDSK wyjaśniła, że: „...Ze względu na znaczne braki personelu w tym okresie, (...) pomagała w codziennej organizacji pracy z pacjentami z podejrzeniem i potwierdzeniem infekcji COVID...”.

(akta kontroli str. 458-459)

- Opiekun medyczny (w Klinice Obserwacyjno-Zakaźnej i Klinice Chirurgii i Urologii Dziecięcej) – dwie osoby.
- Salowe w Klinice Obserwacyjno-Zakaźnej – dwie osoby.

(akta kontroli str. 313-317, 422-431)

Wypłata dodatkowego świadczenia dla personelu niemedycznego miała miejsce przed przekazaniem środków przez POW NFZ.

(akta kontroli str. 313-316, 432-436)

Ad. c) Przyznano jednorazowy dodatek covidowy w wysokości 5,0 tys. zł kierowcy ambulansu ratownictwa medycznego, który świadczył usługi na podstawie umowy cywilnoprawnej. Podstawą przyznania świadczenia był wniosek kierownika Działu Administracyjno-Gospodarczego UDSK oraz oświadczenie zainteresowanego o spełnianiu warunków określonych w umowie zawartej między Szpitalem a POW NFZ. Analiza czasu pracy omawianej osoby wykazała, że od września 2020 r. do końca maja 2021 r. wykonał dziesięć wyjazdów z pacjentami zakażonymi SARS-CoV-2, które trwały łącznie 26,5 godziny (w tym w jedną stronę bez pacjenta) i tym samym nie spełniał on warunków do otrzymania dodatkowego świadczenia – więcej na ten temat w dalszej części wystąpienia, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 404-410, 460-464)

2.6. Poziom realizacji umów zawartych z POW NFZ w rodzaju leczenie szpitalne za objęte analizą miesiące przedstawiał się następująco:

- a) w listopadzie 2020 r. wykonano 60% ryczałtu (3.557,7 tys. zł z limitu 5.966,8 tys. zł), a w rodzaju leczenie szpitalne odrębnie finansowane (bez SOR i rehabilitacji) przekroczone o 62% (z limitu 881,5 tys. zł wykonano 1.426,2 tys. zł);
- b) w grudniu 2020 r. wykonano odpowiednio 71% i 40% limitów;
- c) w 2021 r. zmieniły się zasady kontraktowania świadczeń zdrowotnych przez POW NFZ (w styczniu wykonano świadczenia w rodzaju leczenie szpitalne odrębnie finansowane na 6.221,2 tys. zł, tj. o 12,4% więcej niż wynosił limit miesięczny – 5.536,2 tys. zł);
- d) w maju 2021 r. zrealizowano świadczenia na 7.651,5 tys. zł, tj. o 35% więcej niż wynosił limit (5.665,9 tys. zł). (akta kontroli str. 437-446)

2.7. Dyrektor Szpitala wyjaśnił, że naliczanie dodatkowych świadczeń stanowiło: „...*duże wyzwanie dla wielu pracowników Szpitala. Praca weryfikacyjna wykonanych świadczeń pacjentom jest czasochłonna. Zaangażowane są zarówno osoby udzielające świadczeń jak również dział kadr i płac oraz statystyki. Dodatkowe zapisy w dokumentacji medycznej często były weryfikowane przez Dyrektora ds. pielęgniarstwa (...) oraz przez moją osobę. Nie ulega wątpliwości, że niejasne wytyczne, na podstawie których wypłacane są dodatkowe wynagrodzenia powodowały konieczność wielu spotkań i podejmowania decyzji przez członków kierownictwa. Spotkania te i wątpliwości z tym związane absorbowwały nie tylko naszą kadrę ale też w ramach konsultacji rozmawialiśmy z innymi podmiotami medycznymi*”.

(akta kontroli str. 48-49)

2.8. Do Delegatury NIK w Białymstoku 30 lipca 2021 r. wpłynął anonimowy email (jako autorów wskazano „*pracowników niemedycznych firmy Naprzód Rekeep*” – jednej z firm wchodzących w skład Grupy Kapitałowej Rekeep), z prośbą o wyjaśnienie, dlaczego UDSK nie przekazał środków na wypłatę jednorazowego dodatkowego świadczenia. Z ustaleń kontroli wynika, że skarga ta była bezprzedmiotowa, bowiem dzień wcześniej, tj. 29 lipca 2021 r. UDSK przekazał środki na wypłatę dodatkowych świadczeń (zagadnienie szczegółowo opisano w pkt. 5.5.6 „a”).

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1) Z 40 osobowej grupy objętej kontrolą NIK, 19 osobom zatrudnionym tylko na podstawie umowy o pracę, Szpital w przypadku absencji w danym miesiącu, wyliczał kwotę należnego dodatku przez pomniejszenie podstawy wynagrodzenia za dany miesiąc i od tak wyliczonej kwoty potrącał proporcjonalną część w celu wyliczenia dodatkowego świadczenia:
  - a) Proporcjonalne pomniejszenie odliczano od podstawy wynagrodzenia, na którą składała się suma pensji zasadniczej i dodatków (po obniżeniu jej do kwoty wynikającej np. z zasiłku chorobowego) oraz wynagrodzenia za dyżury. Skutkiem tego było uzyskanie przez dziewięć osób dodatków w maksymalnej kwocie 15 tys. zł, mimo że miały one absencje wynoszące od jednego do pięciu dni. Jak już wcześniej wspomniano, umowa z POW NFZ obligowała do proporcjonalnego obniżania dodatkowego świadczenia, nie zaś podstawy wynagrodzenia. (akta kontroli str. 418)
  - b) Nie potrącano proporcjonalnej kwoty z wynagrodzenia za świadczenia medyczne udzielane podczas dyżurów, do których personel był zobligowany na mocy art. 95 ust. 1 ustawy o działalności leczniczej (dotyczyło to 18 spośród 19 osób z tej grupy – jedna z nich nie pełniła w danym miesiącu dyżurów). Na potrzeby kontroli NIK służby UDSK wyliczyły kwotę proporcjonalnego obniżenia z powodu absencji dodatku covidowego za dyżury. Kwota prognozowanego obniżenia (dotyczyło personelu medycznego, który uzyskał świadczenie poniżej maksymalnego, tj. 15 tys. zł) wyniosła łącznie 11,8 tys. zł. (akta kontroli str. 419)

Według wyjaśnień dyrektora Szpitala: „*wynagrodzenie pracownika medycznego składa się z podstawy jak i dodatkowych składników zmiennych. Wynika to z charakteru wykonywanej pracy (dyżury medyczne, godziny nadliczbowe, dodatek za pracę w godzinach nocnych i świątecznych). Umowa z POW NFZ wskazuje o konieczności*

proporcjonalnego pomniejszenia wynagrodzenia, nie wskazuje jednak formuły pomniejszania, tym samym przyjęto rozwiązanie korzystniejsze dla pracownika. Przy obliczaniu „dodatku covidowych” uwzględniano wynagrodzenie pracownika wyłącznie za czas przepracowany, co oznacza, że wynagrodzenie brutto z podstawowej ordynacji jest pomniejszane proporcjonalnie o każdy dzień absencji. Dyżur medyczny zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa wliczany jest do ewidencji czasu pracy. Tym samym dyżury medyczne stanowią czas pracy pracownika (nie można dyżurować w dniu nieobecności), stąd cała wartość wynagrodzenia za dyżury medyczne jest uwzględniona w tzw. „dodatku covidowym”. W sytuacji, gdy do wynagrodzenia brutto z podstawowej ordynacji, proporcjonalnie pomniejszonego o absencję, dodano wartość wynagrodzenia za dyżury medyczne, mogła zaistnieć sytuacja, że kwota brutto dodatku covidowego przekroczyła wartość 15.000, 00 zł, stąd ograniczenie do 15.000,00 zł”.

(akta kontroli str. 452-456)

Zgodnie z umowami zawartymi przez Szpital z POW NFZ, w przypadku świadczenia pracy przez niepełny miesiąc, dodatkowe świadczenie pieniężne za ten miesiąc powinno podlegać proporcjonalnemu obniżeniu, a nie – jak wskazała dyrektor Szpitala – „wynagrodzenie”.

- 2) Dyrektor UDSK 15 czerwca 2021 r., na wniosek kierownika Działu Administracyjno-Gospodarczego, zdecydował o wypłacie jednorazowego dodatkowego świadczenia pieniężnego w wysokości 5,0 tys. zł brutto kierowcy ambulansu ratunkowego, który od 1 września 2020 r. do 31 maja 2021 r. miał kontakt z pacjentami z podejrzeniem i zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 przez dziesięć dni. Jak wynika z dokumentacji (zlecenia na transport sanitarny i kart drogowych), kierowca wykonał dziewięć wyjazdów z pacjentami zakażonymi SARS-CoV-2, które trwały łącznie 26,5 godziny (w tym w jedną stronę bez pacjenta). Stosownie do umowy zawartej między UDSK a POW NFZ dotyczącej wypłaty jednorazowych świadczeń, dodatek covidowy należał się za wykonywanie transportu sanitarnego w wymiarze co najmniej 21 dni (w przeliczeniu stanowiło to 159 godz. 15 min.). Zauważyć również należy, że aneksem z 2 marca 2020 r. do umowy cywilnoprawnej z kierowcą ambulansu, wprowadzono dodatkową stawkę wynagrodzenia w wysokości 50 zł za każdorazowy wyjazd do pacjenta z COVID-19.

(akta kontroli str. 357, 407, 411-417)

Według dyrektor Szpitala: „Wypłata jednorazowego dodatku w formie świadczenia pieniężnego kierowcy ambulansu ratunkowego była decyzją prawidłową. W okresie, za który przyznawano dodatek, kierowca zrealizował 60 dyżurów, z czego w trakcie 18-tu przewoził pacjentów z podejrzeniem i zakażeniem SARS-CoV-2. W okresie pandemii wszystkich pacjentów oraz rodziców przewożonych karetką traktowano jako podejrzanych (rodzice nie są testowani na obecność COVID-19) zakażeniem lub z potwierdzonym covid-19. Łączny czas tych dyżurów to 335 godzin. W związku z powyższym wartość ta powodowała przyznanie dodatku”. (akta kontroli str. 452-456)

NIK zwraca uwagę, że zgodnie z umową zawartą z POW NFZ jednorazowe świadczenie pieniężne przysługiwało osobom, które miały „...bezpośredni kontakt z pacjentami z podejrzeniem i zakażeniem wirusem SARS-CoV-2...”. Taki zapis wskazuje, że oba warunki musiały być spełnione, aby przyznać to świadczenie. (akta kontroli str. 96-99)

IV. Wnioski

Wnioski W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

1. Skorygowanie naliczenia dodatków covidowych za okres od listopada 2020 r. do końca maja 2021 r. personelowi medycznemu zatrudnionemu na podstawie umów o pracę, który w tym okresie miał absencje, uwzględniając obowiązek proporcjonalnego pomniejszenia wysokości dodatkowego świadczenia oraz stosownie do § 1 ust. 8 pkt 2 aneksu do umowy z 13 listopada 2020 r. z POW NFZ dokonanie zwrotu różnicy na rachunek płatnika.
2. Zwrócenie POW NFZ nienależnie przyznanego jednorazowego świadczenia kierowcy ambulansu ratunkowego w kwocie 5,0 tys. zł.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

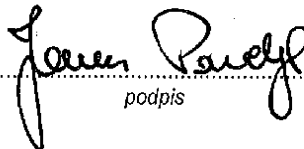
Białystok, 27 kwietnia 2022 r.

Kontroler:

Władysław Radgowski
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

p.o. DYREKTORA DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
Janusz Pawelczyk

.....
podpis